

Uluslararası Spor, Egzersiz ve Antrenman Bilimi Dergisi

Cilt 2, Sayı 2, 82-88, (2016)

Orjinal Makale

Mücadele Sporlarına İlişkin Tutum Ölçeği Geliştirme Çalışması

Fatma Çelik Kayapınar¹, Serhat Temür², Fatih Akcan³, Meral Temür⁴

Özet

Amaç: 12-16 yaş sporcuların mücadele sporlarına ilişkin tutumlarını belirlemeye yönelik ölçek geliştirmek.

Materyal ve Yöntem: Ölçek geliştirmek için sırası ile madde oluşturma, uzman görüşü alma, ön deneme, geçerlilik ve güvenilirlik hesaplamaları yapılmıştır. Madde havuzunun oluşturulması için mücadele sporları ile uğraşan lisanslı 60 sporcuya 2 açık uçlu soru yöneltilmiştir. Sporculardan gelen cevaplara göre 53 maddelik madde havuzu oluşturulmuştur. Üç alan uzmanı, bir eğitim bilimleri ve bir dil uzmanının görüşleri alınarak ön deneme aşaması için 32 maddelik taslak ölçek hazırlanmıştır. Taslak ölçeğin açık ve anlaşılabilirliği 60 sporcuya okutularak test edilmiştir. Ön deneme aşamasında taslak ölçek 1-7 yıl arasında spor yaşı olan 85 judocu, 84 taekwandocu ve 82 karateci olmak üzere toplamda 251 lisanslı sporcuya doldurtulmuştur. Taslakta elde edilen veriler istatistiksel işlemler için paket programa kodlanarak son aşama olan geçerlilik ve güvenilirlik çalışmaları yapılmıştır.

Bulgular: Denemelik ölçekten elde edilen verilere göre 9 maddenin katsayılarının $r \leq 30$ 'dan düşük olması sonucu çıkarılarak 23 madde ve 9 boyutlu ölçek oluşturulmuştur. Boyutlarda yer alan madde sayılarının az olması nedeni ile araştırma ekibi tarafından 3 alt boyutta toplanmıştır. Boyutlar; doyum, haz ve isteklendirme olarak isimlendirilmiştir. Boyutların iç tutarlık katsayıları; doyum Cronbach's Alpha=0.59, haz Cronbach's Alpha=0.48 ve isteklendirme Cronbach's Alpha=0.44 olarak saptanmıştır. Toplam güvenilirlik katsayısı Cronbach's Alpha=0.73 olarak tespit edilmiştir.

Sonuçlar: Mücadele sporlarına ilişkin 12-16 yaş grubu sporcuların tutumlarını ölçmek için yeterli niteliklere sahip bir ölçek elde edilmiştir. Yetenek seçimi için okullarda öğrencilere veya lisanslı mücadele sporcularına uygulanarak tutumlarının olumlu veya olumsuz olup olmadığı belirlenebilir.

Anahtar Kelimeler

Mücadele sporları,
Tutum,
Ölçek geliştirme,

Yayın Bilgisi

Gönderi Tarihi:03.02.2016

Kabul Tarihi:17.05.2016

Online Yayın Tarihi:09.06.2016

DOI: 10.18826/ijsets.82687

Study of Developing a Scale on Attitudes towards the Combat Sports

Abstract

Aim: The study is to develop a scale on the attitudes of 12-16 year-old athletes towards the combat sports.

Material and Methods: In order to develop a scale; creating items, taking the expert's opinions, pretesting, statistics of the validity and the reliability were done. In order to create item pool, two open-ended questions were asked to 60 licensed athletes dealing with combat sports. According to the answers given by athletes, the item pool consisting of 53 items was created. Taking the 3 domain experts, 1 educational specialist and 1 linguist's opinions, trial scale consisting of 32 items were created for the pretesting step. The clarity and the intelligibility of the scale were tested by 60 athletes. The trial scale in the pretesting step was filled in by 251 licensed athletes (1-7 sports age) consisting of 85 judo, 84 taekwondo and 82 karate athletes. Derived data were coded to the packaged software for statistical process and as a last step; the validity and reliability studies were done.

Results: According to the results taken from the trial scale, taking the result of that the parameters of the 9 items should be less than $r \leq 30$, a scale of 23 items and 9 aspects remained. As the number of items in the aspects are a few, it was gathered in the 3 sub-aspects by the research team. These aspects were named as satisfaction, pleasure and fomentation. The internal consistency parameters of the aspects; satisfaction Cronbach's Alpha=0.59, pleasure Cronbach's Alpha=0.48 and fomentation Cronbach's Alpha=0.44 were determined. The total reliability point Cronbach's Alpha=.731 was determined.

Conclusion: Scales having enough qualities to test the attitudes of 12-16 year-old athletes towards combat sports was gained. It can be determined whether the attitudes of the athletes are negative or positive by applying to the licensed combat athletes or the students at school for skill analysis.

Key words

Combat sports,
Attitudes,
Developing scale,

Article Info

Received: 03.02.2016

Accepted: 17.05.2016

Online Published: 09.06.2016

DOI: 10.18826/ijsets.82687

¹Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, Burdur / Türkiye, fatmailayda@gmail.com

²MEB, Beden Eğitimi Öğretmeni, serhatemur@hotmail.com

³GHSİM Judo Antrenörü, cattrainer45@hotmail.com

⁴GHSİM Cimnastik Antrenörü, mrltmr@gmail.com

GİRİŞ

Spor; disiplindir ve kültürdür (Yücel, 2003). En genel anlamıyla spor; kendine özgü kuralları olan genelde yarışmaya dayanan bedensel ve zihinsel yeteneklerin gelişimini sağlayan, eğitici ve eğlendirici uğraşlardır (World Taekwondo Federation, [WTF], 1986).

Spor yapan kişinin beklenti ve yetenekleri doğrultusunda aile, okul, çevre ve medyanın etkisi bireyin hangi branşa yöneleceğinde etkili olur. Spor; bireysel ve takım sporları olarak 2 gruba ayrılır. Ülkemizde mücadele sporlarına yönelimin fazla olduğu düşünülen ve bireysel mücadele gerektiren bu branşlar; karate, judo ve taekwondo'dur. Bu branşlarda sporcu, rakibi ile karşı karşıya gelerek mücadele etmektedir.

Bu bağlamda bireyin bedensel, motorik ve zihinsel performanslarını ortaya koyabileceği, içerisinde bireysel mücadeleyi barındıran bir spor dalını yapmaya ihtiyaç duyması ve bunu yaparken de belli bir sportif eğitime tabi tutulması, kendini ifade ettiği bir spor branşına yöneltmektedir. Sporcunun spora devam edip etmeyeceği o kişinin öğrenme güduları ile yakından ilişkilidir.

Eserpek'e (1981, akt. Canakay, 2006) göre insan, parçası olduğu toplumda ve sosyal gruplarda diğer insanlarla etkileşmesinin ürünü olan karmaşık bir varlıktır. İnsan doğduğu andan itibaren hem fizik hem de sosyal çevresiyle etkileşime girmekte ve etkileşme durumunun beklentileri yönünde kişilik özellikleri, tutumlar, davranış biçimleri ve dünya görüşü geliştirecek yönde sosyalleşmektedir. Tutumlar dinamik, devamlı, teşvik edici ve güdüleyicidir. Tutumlar kişilerin düşünce, duygu ve davranışlarını etkileyerek onların yaşamlarına yön verir (Tavşancıl, 2002).

Tutum kavramı bir yapı olarak görülmektedir, doğrudan gözlenemez çünkü tutum bir "ön düşünce biçimi" ya da "ruhsal ve sinirsel bir hazırlık" olarak nitelendirilir (Keklik, 2010). Tutum, bireylerin belli bir kişiyi, grubu, kurumu veya bir düşünceyi kabul ya da reddetme şeklinde gözlenen, duygusal bir hazır oluş hali veya eğilimdir. Bireyin tutumu kişiliğinin bir parçası olarak, nefretlerini, sevgilerini genelde tüm davranışlarını etkiler (Özgüven, 1999). Tutumlar doğuştan gelmez, sonradan yaşanarak kazanılır. Tutumlar yaşantı yolu ile öğrenilir. Geçici degillerdir, belli bir süre devamlılık gösterirler. İnsan-nesne ilişkisinde, tutumların belirlediği bir yanlılık ortaya çıkar. Bir nesneye ilişkin olumlu ya da olumsuz bir tutumun oluşması ancak o objenin başka nesnelere karşılaştırılması sonucu mümkündür (Tavşancıl, 2002). Yukarıdaki bilgiler ışığında tutumlar; içerisinde doyum (tatmin), haz (zevk) ve isteklendirme (teşvik) kavramlarını barındırmaktadır.

Türk Dil Kurumu (TDK) sözlüğünde (2015) doyum; bazı istekleri giderme, tatmin olma, hoşnut olma durumu olarak tanımlanmaktadır. Doyum, sporcuların spor içerisindeki durumlardan duydukları hoşnutsuzluk ya da hoşnutsuzluktur. Tutumların olumlu yönde geliştirilebilmesi ve değiştirilebilmesi için bu alanda ilgili araştırmaların temelde çok önemi vardır (Ramazanoğlu ve Çoban, 2004). Ramazanoğlu ve Çoban'ın (2004) yaptıkları çalışmada, taekwondocuların hoşnutsuzluk duyduğu tek konunun ücret ile ilgili olduğu tespit edilmiştir.

Haz; istek duyulan bir şeyi elde etmeden doğan hoşnutsuzluk duygusu olarak tanımlanır (TDK, 2015) ve bireylerin tutumlarını olumlu yönde etkiler. Örneğin bir sporcu, gerçekleştirdiği sporun tekniklerini öğrenirken sadece bu süreçten zevk alıp sporu yapmasının nedenlerinin arasında haz da varsa bilmeye yönelik güdülenme göstermektedir (Erdem, 2008).

İsteklendirme; özendirmek, teşvik etmek ve motive etmektir (TDK, 2015). Bireyde bir şey yapma isteği uyandırmaktır. Bu bağlamda doğrudan gözlemlenemeyen ve tutumların içinde yer alan bu kavramlar tutumla örüntülüdür ve tutumlar ölçülebilir niteliktedir.

Davranış bilimlerinde ölçmeye ve araştırmalara konu olan ve bu nedenle gereğince ölçülmesi gereken psikolojik değişkenlerden biri de tutumdur. Tutumların ölçülebilmesi, tanımlanabilmesine bağlıdır (Tezbaşaran, 2008).

Tutumların ölçülmesinde bugüne kadar izlenen en popüler yaklaşım, söz konusu tutuma ilişkin bir ölçeğin hazırlanarak uygulanmasıdır. Tutum ölçekleri genellikle bireyin bir ya da birçok boyutta tutumunun yönünü ve yeğinliğini belirlemek için kâğıt kalemle uygulanan kendini rapor etme araçlarıdır. Günümüzde tutum ölçekleri, diğer testler gibi, kâğıt kalem yerine bilgisayar aracılığı ile de uygulanabilmektedir. Bir tutum ölçeği, ölçülmek istenen tutum konusu (bir insan grubu, bir kurum ya da bir kavram, vb.) ile ilgili bir dizi ifadeyi içerir. Bu ölçekler farklı tekniklere dayalı olarak geliştirilebilir (Tezbaşaran, 2008).

Günümüzde en fazla kullanılan çok maddeli ölçeklerden biriside Likert tipi ölçeklerdir. Likert tipi ölçekler bireyin kendisi hakkında bilgi vermesi esasına dayanır. Birey çeşitli özellikler bakımından kendisi hakkındaki gözlem sonuçlarını bildirir. Genellikle bir soru listesi (anket, envanter, ölçek, test) verilir ve bireyden listedeki ölçek maddelerine tepkide bulunması (soruları cevaplama) istenir. Bu sorularda, bireyden hipotetik olarak ortaya konan durumlarda takınacağı tavrın veya göstereceği davranışın ne olacağını belirtmesi istenir (Tezbaşaran, 1997).

Likert tipi ölçek geliştirmenin alt basamakları, madde oluşturma, uzman görüşüne başvurma, ön deneme ve geçerlilik - güvenilirlik hesaplama aşamasıdır (Karasar, 1999; Balcı, 2005).

Türkiye’de ve dünyada tutumların ölçülmesi için birçok çalışma bulunmaktadır. Yapılan literatür taramasında mücadele sporları (karate, judo, taekwondo) için kullanılacak bir tutum ölçeği ile karşılaşılmaması, “Mücadele Sporlarına İlişkin Tutum Ölçeği” (MÜSİTÖ) olarak isimlendirilen bu çalışmayı yapmaya yöneltmiştir.

Geçerliliği ve güvenilirliği test edilen MÜSİTÖ’nin mücadele sporlarına yönelen ya da yönelmek isteyen bireylerin, bu spor dallarını neden seçtiklerini ve bu sporlara ilişkin tutumlarının yönünün negatif ya da pozitif olup olmadığını ölçmek için kullanılacak bir araç olacaktır.

MATERYAL ve YÖNTEM

Madde Oluşturulma Aşaması

Farklı branşlarda (karate, judo, taekwondo) cinsiyet dağılımları eşit tutularak, lisanslı aktif spor yapan, taslak ölçek maddelerinin belirlenmesi için 60 gönüllü (20 judo; 20 karate; 20 taekwondo) sporcuya 2 soru yöneltmiştir.

- Bu spor dalını neden yapıyorsunuz?
- Yapmış olduğunuz spor dalı size neler (hangi duyguları hissediyorsunuz) hissettiriyor?

Toplanan açık uçlu sorulara verilen cevaplara içerik analizi uygulanarak, mücadele sporlarına ilişkin tutum ile doğrudan ilgili veya ilgili olduğu kabul edilen olumlu olumsuz toplam 53 aday ölçek maddesi yazılarak madde havuzu oluşturulmuştur. Ölçek maddeleri hazırlanırken sade ve anlaşılır olmasına bir maddenin birden fazla yargı/düşünce/duyuş içermemesine dikkat edilmiştir.

Uzman Görüşüne Başvurma Aşaması

Bir ölçme aracının geçerli ve güvenilir olması bireylerin davranışlarını tahmin etmedeki başarısı ile doğru orantılıdır (Büyüköztürk, 2004). Geçerlik bir ölçü aracının, ölçtüğünü öne sürdüğü değişkeni ne derece doğru ölçtüğü ile ilgili bir kavramdır. Kapsam (içerik), Uyum ve Yapı geçerliliği olmak üzere 3 çeşit geçerlik var olup, araştırmada kullanılan ölçü aracının özelliğine göre bu geçerlik çeşitlerinden biri ya da birkaçı uygun olmaktadır. Bu aşamada hazırlanan ölçeğin kapsam (içerik) geçerliliği açısından yeterliliği incelenmiştir. İçerik geçerliliği, ölçme aracında bulunan maddelerin ölçme aracına uygun olup olmadığını, ölçülmek istenen alanı temsil edip etmediğini belirlemek için uzman görüşüne başvurularak gerçekleştirilir (Bozdoğan ve Öztürk 2008).

Yapılan çalışmada ikinci olarak 3 alan, 1 eğitim bilimleri ve 1 dil alan uzmanın görüşleri alınmıştır. Bu uzmanlar ölçek maddelerinin mücadele sporlarına ilişkin tutumu ölçüp ölçmediğini ve dilbilgisi ve anlaşılabilirliğini incelenmiştir. Uzman görüşleri sonucunda toplam 53 maddeden oluşan madde havuzundan 21 madde benzer ifadelerin çıkarılması ile 32 madde uygun görülmüş ve mücadele sporlarına ilişkin tutum ifadesi olarak kullanılmak üzere seçilmiştir. Bu sayede hazırlanan ölçme aracının kapsam (içerik) geçerliliği sağlanmaya çalışılmıştır.

Ön Deneme Aşaması

Ön deneme için toplam 32 madde, taslak ölçek haline getirilmiştir. Ölçekteki maddeler, beşli likert tipinde oluşturulmuş ve kişilerin maddelere katılma dereceleri; 1 “Hiç Katılmıyorum”, 2 “Katılmıyorum”, 3 “Kararsızım”, 4 “Katılıyorum” ve 5 “Tamamen Katılıyorum” biçiminde sınıflandırılmıştır. Ölçekten elde edilecek en yüksek ve en düşük puan ise 115 - 23 arasında değişmektedir.

Katılımcılar

Geliştirilen taslak ölçeğin deneme uygulaması 5 farklı şehirlerde (Balıkesir, Manisa, Denizli, Burdur, İzmir) farklı mücadele sporlarında lisanslı aktif spor yapan, 12-16 yaş aralığında, 1-7 yıllık spor geçmişi olan farklı okullara devam eden 85 judo (42 erkek, 43 kadın), 84 taekwando (42 erkek, 42 kadın) ve 82 karate (41 erkek, 41 kadın) toplam 251 sporcuya uygulanmıştır.

Veri Analizi

Güvenilirlik Hesaplama Aşaması

Güvenilirlik; ölçme aracının tutarlı olarak her durumda benzer sonuçlar doğurmasıdır (Bell, 1993). Ölçek geliştirme çalışmalarında geçerlikten önce güvenilirliğe bakılır. Çünkü güvenilir olmayan bir ölçek geçerli de olmayacağından geçerlilik çalışması yapmaya gerek yoktur (Bindak, 2005).

Bu nedenle denemelik-taslak- maddeler arasından madde seçmede genellikle madde ya da ölçek puanları ölçüt alınmaktadır. Yapılan çalışmada sporcuların mücadele sporlarına ilişkin tutum durumlarını ölçmek için oluşturulan ölçeğin güvenilirliği (iç tutarlılığı) madde analizi ile incelenmiş olup alt-üst grup ortalamaları farkına dayalı madde analizi yapılmıştır. Bir maddenin ölçme gücünü belirlemek için; güvenilirlik (iç tutarlılık) ölçütüne (t-test) dayalı madde analizi kullanılmıştır (Tezbaşaran, 1997). Bu süreçte aşağıdaki işlemler yapılmıştır:

Alt-Üst Grup Ortalamaları Farkına Dayalı Madde Analizi

Ölçekte yer alan maddelerin ayırt edicilik güçlerini belirlemeye yönelik, her bir madde için üst grup ve alt grup mücadele sporlarına ilişkin tutum puanları ortalamaları arasındaki farkın t değeri hesaplanmıştır. Bunun için tutum toplam puanları yüksekten düşüğe doğru sıralanmıştır. Alt ve üst gruplar tüm anketlerin %27'sini oluşturan 68'er kişiden oluşturulmuştur.

Taslak ölçekten elde edilen verilere değişik madde analizleri uygulayarak, her maddenin nihai ölçeğe alınıp alınmayacağına karar verilebilir (Tezbaşaran, 1997). Yapılan analizde madde ortalamaları için t-testi sonuçları $p > 0,05$ olan ve korelasyon katsayıları $r \leq 0,30$ düşük olan, 9 maddenin nihai ölçekle ölçülmek istenen durumun ölçülmesine çok az katkıda bulduklarına karar verilmiş ve ölçekten atılmıştır. Sonuç olarak ölçek 23 maddeden oluşmuştur.

Geçerlilik Hesaplama Aşaması

Yapılan çalışmanın bu aşamasında ölçeğin yapı geçerliliği incelenmiştir. Yapı geçerliği, ölçme aracının soyut bir olguyu ne derece doğru ölçebildiğini gösterir (Tavşancıl, 2002). Araştırmada kullanılan ölçeğinin yapı geçerliğini araştırmak amacı ile faktör analizi yapılmıştır. Faktör analizi, birbiri ile ilişkisi bulunan p tane değişkeni bir araya getirerek, az sayıda ilişkisiz ve kavramsal olarak anlamlı yeni değişkenler (faktörler, boyutlar) keşfetmeyi amaçlayan çok değişkenli bir istatistiktir (Büyüköztürk, 2002).

Kaiser-Mayer-Olkin (KMO), örneklemin ve ölçek maddeleri arasındaki korelasyonun uygunluğu ile ilgili bir büyüklüktür. Kaiser-Mayer-Olkin (KMO) değerlerinin 0,60'ın üzerinde olması kabul edilebilir bir değerleri içermektedir. Kaiser-Mayer-Olkin (KMO) değerlerinin yüksek çıkması, Barlett değerlerinin de yüksek çıkmasına neden olacaktır. Her ikisinin yüksek değere sahip olması faktör analizinin uygulanabilirliğini ve maddeler arasındaki korelasyon değerlerinin büyük olduğunu gösterecektir (Şeker ve diğerleri, 2004).

Bir maddenin ölçme gücünü belirlemek için; MÜSİTÖ (Mücadele Sporlarına İlişkin Tutum Ölçeği) uygulanarak 251 sporcudan elde edilen verilerin yapı geçerliğine ilişkin döndürülmüş temel bileşenler analizi kullanılmıştır. Veri setinin temel bileşenler analizine uygunluğu Kaiser-Meyer Olkin (KMO) katsayısı ve Barlett Sphericity testi ile incelenmiştir.

BULGULAR

Tablo 1. Mücadele Sporlarına İlişkin Tutum Ölçeği (MÜSİTÖ) Faktör Analizi Sonuç Tablosu

Faktörün Adı	Madde No	Faktör Ağırlıkları	Anti İmage Korelasyon	Faktörün Açıklayıcılığı (%)
1.Boyut	1	0,661	0,774	17,941
	2	0,711	0,726	
	3	0,613	0,767	
2.Boyut	4	0,615	0,792	7,562
	5	0,576	0,832	
	6	0,651	0,764	
3. Boyut	7	0,536	0,706	6,835
	8	0,521	0,766	
	9	0,527	0,785	
	10	0,623	0,564	

4. Boyut	11	0,672	0,639	6,209
	12	0,638	0,629	
5. Boyut	13	0,662	0,652	5,524
	14	0,734	0,828	
6.Boyut	15	0,712	0,738	5,149
	16	0,747	0,647	
7. Boyut	17	0,342	0,803	4,942
	18	0,604	0,652	
	19	0,588	0,586	
8. Boyut	20	0,682	0,693	4,513
	21	0,779	0,612	
9. Boyut	22	0,704	0,726	4,411
	23	0,608	0,692	

Toplam açıklanan varyans: 63,076 Sd: 253

KMO Ölçek Geçerliği: 0,730 p<0,001

Bartlett Küresellik Testi Ki Kare: 1036,904 Güvenirlik: 0,731

Tablo incelendiğinde, Bartlett testi p<0,001 olması değişkenlerin analiz yapılmasına uygun olduğunun kanıtı olarak kabul edilmiştir. Tutum ölçeğinin KMO değerinin örnekleme yeterliği ve değişkenler arası korelasyonun faktör analizine uygun olduğunu kanıtlar nitelikte 0,730 olduğu, Bartlett değerinin 1036,904 olduğu tespit edilmiştir. Elde edilen bu değerlere göre, ölçekte yer alan tüm maddelerin faktör analizine uygunluğunu test eden anti-image korelasyon matrisi değerleri 0,564 ile 0,832 arasında değişmektedir. Bu değerler ölçek maddeleri arasında ilişki olduğunu kanıtlamaktadır. Ölçekte yer alan faktör yük değerlerinin ise 0,342 ile 0,779 arasında olması faktör gücünü yeterli oranda açıklayacağı kabul edilmiştir. Ölçeğin tamamının toplam değişimi (açıklanan varyans) %63,076 olması uygulanan araştırma için yeterli görülmüştür. Test toplam puanları ortalamalarına göre yapılan t testi sonunda tüm maddelerde anlamlı farklılık (p<0,001) gözlenmiştir. Sonuç itibariyle ölçekte oluşan dokuz boyut madde sayılarının 2'şerli 3'erli olması nedeni ile araştırmacılar tarafından nihai ölçekte 3 alt boyutta toplanmıştır. Boyutlar doyum (9 madde), haz (6 madde) ve isteklendirme (8 madde) olarak adlandırılan ölçek 23 maddeden oluşmuştur. Alt boyutların güvenilirlik katsayıları sırası ile Doyum 0,593, Haz 0,484 ve İsteklendirme boyutunun 0,444 olduğu, ölçeğin toplam güvenilirlik katsayısı Cronbah's Alpha=0,731 olarak tespit edilmiştir.

Tablo 2. Mücadele Sporlarına İlişkin Tutum Ölçeği (MÜSİTÖ) Nihai Tablosu

FAKTÖR ADI	Madde Numaraları	MADELER	Tamamen Katılıyorum	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Hiç Katılmıyorum
			5	4	3	2	1
DOYUM ($\alpha = .593$)	1	Bu sporu yaptığım için kendimi şanslı görüyorum.					
	2	Spor sayesinde stresimi atıyorum.					
	3	Yapmış olduğum spor sayesinde korkularımı yeniyorum.					
	4	Heyecanımı kontrol altına almayı spor sayesinde başardım.					
	5	Spor yaparken mutlu oluyorum.					
	6	Yapmış olduğum spor özgüvenimi artırıyor.					
	7	Yapmış olduğum spor cesaretimi artırıyor.					
	8	Spor sayesinde bütün duyguları yaşıyorum.					
	9	Müsabakayı kaybetmek beni üzüyor.					
HAZ ($\alpha = .484$)	1	Arkadaşlarımla aynı yerde olmayı ve beraber antrenman yapmayı seviyorum					
	2	Yeni şeyler (teknikler) öğrenmek hoşuma gidiyor.					
	3	Antrenman ve müsabakalarda mücadele etmek hoşuma gidiyor.					
	4	Antrenörlerimin beni beğenmesi ve takdir etmesi hoşuma gidiyor.					
	5	Rakibimi yenmek hoşuma gidiyor.					
	6	Müsabakalarda arkadaşlarımla desteklemek hoşuma gidiyor.					
İSTEKLENDİRME (TEŞVİK) ($\alpha = .444$)	1	Bu sporu yeteneğim olduğu için yapıyorum.					
	2	Spor yapmaktaki hedefim ülkemi yurt dışında temsil etmek.					
	3	Bu sporu kendimi savunmak için yapıyorum.					
	4	Bu spor beni hem fiziksel hem de ruhsal anlamda hayata hazırlıyor.					
	5	Bu spor sayesinde başka illerden arkadaşlarım oldu.					
	6	Spor yapmayı başkalarına da öneririm.					
	7	Spor yapmak derslerimi olumlu yönde etkiliyor.					
	8	Spor sayesinde yeni arkadaşlarım oldu.					

SONUÇ ve ÖNERİLER

Mücadele Sporlarına İlişkin Tutum Ölçeği 3 alt boyut; doyum (9 madde), haz (6 madde) ve isteklendirme (8 madde) olmak üzere toplamda 23 maddeden oluşmaktadır. 12-16 yaş aralığında mücadele sporu yapan sporcuların bu sporlara ilişkin tutumlarını ölçebilecek bir yapıya sahiptir.

- Mücadele sporları ile ilgilenen 12-16 yaş aralığındaki sporcuların bu sporlara ilişkin tutumları gelecekte yapılacak çalışmalarda bu araç ile ölçülebilir.
- Geliştirilen MÜSİTÖ yaş grubu itibarı ile hassas bir dönem olan 12-16 yaşlarındaki Türkiye’de 81 ilde bulunan kamp eğitim merkezindeki sporculara uygulanarak çıkan sonuçlar alan uzmanlarınca değerlendirilebilir.
- Geliştirilen ölçek olimpiyatlar alt yapılarının yetişmesinde görev üstlenen TOHM merkezlerinde de uygulanarak sporcuların tutumları ölçülebilir. Sporcuların tutumları yapmış oldukları spor dallarında performanslarını etkileyeceğinden, bu tür araştırmaların belirli dönemlerde tekrarlanması sporcuların gelişimlerini olumlu yönde etkileyebilir.
- Ekonomik olması sebebi ile mücadele sporlarına yetenek seçimi yapılacağına bilimsel yol olarak okullardaki 12-16 yaş öğrencilerin tutumlarının belirlenmesinde kullanılabilir.

KAYNAKÇA

- Balcı, A. (2005). *Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntem, Teknik Ve İlkeleri*. (5. baskı). Ankara: Pegem Yayinevi.
- Bell, J. (1993). *Doing Your Research Project* (2. Edition). Buckingham: Open University Pres.
- Bindak R. (2005) Tutum ölçeklerine madde seçmede kullanılan tekniklerin karşılaştırılması. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 6(10), s.17-26.
- Büyüköztürk, Ş. (2002). Faktör analizi: Temel kavramlar ve ölçek geliştirmede kullanımı. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 32, s.470-483.
- Büyüköztürk, Ş. (2004). *Veri Analizi El Kitabı* (4. Baskı). Ankara: Pegem Yayinevi.
- Bozdoğan A. E. ve Öztürk Ç. (2008). Coğrafya ile ilişkili fen konularının öğretimine yönelik öz-yeterlilik inanç ölçeğinin geliştirilmesi. *Necatibey Eğitim Fakültesi Elektronik Fen ve Matematik Eğitimi Dergisi* (EFMED), Cilt 2, Sayı 2, s. 66-81.
- Canakay, U. (2006). Müzik teorisi dersine ilişkin tutum ölçeği geliştirme. *Ulusal Müzik Eğitimi Sempozyumu Bildirisi*, Pamukkale Üniv. Eğit. Fak. Denizli, 26-28 Nisan, s.297-310.
- Erdem M. (2008). Amerikan futbolu sporcularında sporda güdülenme ölçeğinin geliştirilmesi. *Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi*, Ankara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı, Ankara.
- Karasar, N. (1999). *Bilimsel Araştırma Yöntemi*. (9.Basım). Ankara: Anı yayıncılık.
- Keklik İ. (2010). *Gelişim Psikolojisi*. Selim Kitabevi, s.70-88.
- Özguven, İ. E. (1999). *Psikolojik Testler*. Ankara: PDREM Yayınları.
- Ramazanoğlu F. ve Çoban B. (2004). Elit taekwondocuların spor doyum düzeylerinin belirlenmesi. *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, Cilt:14, Sayı:2, s.321–330.
- Şeker, H., Deniz, S. ve Görgeç, İ. (2004). Öğretmen yeterlikleri ölçeği. *Milli Eğitim Dergisi*, (164), s.105-118.
- Tavşancıl, E. (2002). *Tutumların Ölçülmesi ve SPSS ile Veri Analizi*. Ankara: Nobel Yayınları.
- Tezbaşaran, A.(1997). *Likert Tipi Ölçek Geliştirme Kılavuzu*. Ankara: Türk Psikologlar Derneği Yayınları.
- Tezbaşaran, A. (2008). *Likert Tipi Ölçek Hazırlama Kılavuzu*, Üçüncü sürüm e-kitap, Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Bölümü, Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme ABD, Mersin, s.1-5-10.
- Türk Dil Kurumu. (2015). Büyük Türkçe Sözlük. <http://www.tdk.gov.tr/> erişim Tarihi: 15.04.2015
- The World Taekwondo Federation (WTF). (1986). Taekwondo, Seoul Korea, <http://www.worldtaekwondofederation.net/> erişim tarihi: 04.04.2015.

Yücel E., O. (2003). Taekwondocuların durumluluk ve sürekli kaygı düzeyleri ve müsabakalardaki başarılarına etkisi. *Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi*, Gazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor ABD, Ankara, s.2-3.